

Список використаних джерел:

1. Уткін Е. А. Фінансове управління. Київ, 2001. 574 с.
2. Крушевський А. В. Системне дослідження фінансово-економічних об'єктів. Київ: Самміт-Книга, 2000. 65 с.
3. Шاپочка М. К., Макарюк О. В. Застосування експертних оцінок при прийнятті рішень за умов невизначеності. Механізм регулювання економіки. Суми: СумДУ, 2006. № 4. С. 42-148.
4. Костенко Т. Д., Підгора Є. О., Рижиков В. С. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 398 с.

КУБЕЦЬКА Ольга Миколаївна,
*доцент кафедри аналітичної
економіки та менеджменту
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук, доцент*

ОСТАПЕНКО Тетяна Миколаївна,
*доцент кафедри аналітичної
економіки та менеджменту
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук, доцент*

ВИДИ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ДІАГНОСТИКИ

В умовах, коли економіка нестабільна, а правові засади її функціонування до кінця не сформовані, існує багато підприємств-боржників. Підприємство визнається неспроможним (банкрутом) лише за рішенням господарського суду.

Зовнішньою ознакою такої неспроможності є неплатоспроможність, що й дає підставу кредиторам подати заяву до арбітражного суду.

Неплатоспроможність означає неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності виконати після настання встановленого строку їх сплати грошові зобов'язання перед кредиторами, в тому числі по заробітній платі, а також виконати зобов'язання щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) не інакше як через відновлення платоспроможності.

Неплатоспроможність є одним із перших сигналів банкрутства і з фінансового погляду означає, що підприємство:

1) поглинає ресурси або засоби кредиторів (постачальників, банків, власних працівників, акціонерів);

2) формує недоплати з податків, зборів та інших обов'язкових платежів.

Систематизуючи та узагальнюючи світовий та вітчизняний досвід причин неплатоспроможності, можна сказати, що особливостями неплатоспроможності

українських підприємств-банкрутів в порівнянні з практикою західних країн є те, що: вони вільні від заставних зобов'язань по відношенню до власного майна, психологічно і організаційно не підготовлені до ринкових відносин, не достатньо володіють навиками маркетингу, не спроможні швидко перейти на випуск нових видів продукції, апарат управління недостатньо володіє економічними знаннями щодо проведення аналізу фінансової стійкості підприємства та його платоспроможності. основні виробничі фонди та технології не завжди відповідають сучасним вимогам, чинне законодавство про банкрутство характеризується неповнотою і непослідовністю.

Для прийняття рішення про визнання структури балансу незадовільною, а підприємства неплатоспроможним проводиться поглиблений аналіз його фінансово-господарської діяльності з метою вибору реорганізаційних процедур для відновлення платоспроможності підприємства або його ліквідації. При цьому повинні враховуватись галузеві і регіональні особливості.

При оцінюванні ймовірності банкрутства пропонується розраховувати такі показники:

1. поточна платоспроможність (P_n), що визначається як різниця між сумою довгострокових, поточних інвестицій, грошових коштів та їх еквівалентів і поточних зобов'язань;

2. коефіцієнт забезпечення власними коштами (K_3), що розраховується як відношення різниці між обсягами джерел власних та прирівняних до них коштів і фактичною вартістю основних засобів та інших необоротних активів до вартості наявних у підприємства оборотних активів;

3. коефіцієнт покриття (K_n);

4. чистий прибуток (ЧП).

Поточна неплатоспроможність – це фінансовий стан підприємства, коли на певний момент через випадковий збіг обставин у підприємства недостатньо високоліквідних активів для погашення поточних зобов'язань.

$$P_{\text{нп}} = \text{ДФІ} + \text{ПФІ} - \text{ГК}, \quad (1)$$

де $P_{\text{нп}}$ – показник поточної неплатоспроможності;

ДФІ – довгострокові фінансові інвестиції;

ПФІ – поточні фінансові інвестиції;

ГК – грошові кошти та їх еквіваленти.

Критична неплатоспроможність – це такий фінансовий стан підприємства, коли присутні ознаки поточної неплатоспроможності ($P_n < 0$; $K_3 < 0,1$; $K_n < 1,5$; ЧП > 0).

Якщо в кінці звітного кварталу хоча б один із зазначених коефіцієнтів (K_n або K_3) перевищує його нормативне значення або протягом звітного кварталу спостерігається їх зростання, перевага повинна надаватися позасудовим заходам відновлення платоспроможності боржника або його санації в процесі провадження справи про банкрутство.

Коли протягом терміну, встановленого планом санації боржника, забезпечується позитивний показник поточної платоспроможності і перевищення нормативного значення коефіцієнта покриття ($K_n > 1,5$) при наявності тенденції зростання рентабельності, платоспроможність боржника вважається відновленою [1].

Надкритична неплатоспроможність – це фінансовий стан, коли за результатами календарного року загальний коефіцієнт ліквідності менше 1 і підприємство не одержало прибутку.

Оскільки неплатоспроможність підприємства пов'язана, як правило, з нестачею грошових коштів, а не оборотних активів взагалі, необхідні цілеспрямовані дії щодо поліпшення структури оборотних коштів. Для цього достатньо зменшити залишки непотрібних виробничих запасів товарно-матеріальних цінностей через їх реалізацію або обмеження обсягів придбання.

Список використаних джерел:

1. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: навч. посібник. Київ: Центр учбової культури, 2010. 304 с.

КАЛІНІЧЕНКО Зоя Дмитрівна,
*доцент кафедри аналітичної
економіки та менеджменту
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук, доцент*

ДІЄЗДАТНІСТЬ МЕХАНІЗМІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ У ПЕРІОД ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Сьогодні українська держава, як і переважна більшість країн світу, зіштовхнулася з рядом нових викликів соціального, економічного та політичного характеру, які суттєво вплинули на функціонування всіх сфер суспільного життя.

Існуючі зовнішньополітичні доктрини та міжнародні практики вже не спроможні, у повному обсязі, забезпечувати дієві гарантії міжнародної й економічної безпеки та не можуть вважатися адекватними стосовно дії новітніх симетричних і асиметричних ризиків та загроз. Визнаємо: результати світогосподарської динаміки, сформовані суспільно-економічні реалії функціонування господарських систем в умовах нарощення різних за природою загроз і ризиків, норми «нової реальності» дають підстави зробити висновок про неспроможність управлінських механізмів забезпечити стаке господарювання.

Замість існуючої практики державної підтримки бюджетоформуючих та експортоорієнтованих галузей (а саме вони визначають сировинний